

Sygn. akt IV Kz 833/17

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie w IV Wydziale Karnym- Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Maczuga

Protokolant: st. prot. sąd. Teresa Orlik

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2017 roku

sprawy

P. K. (K.)

s. A. i D. z domu F.

ur. (...) w K.

skazanego za przestępstwo z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek zażalenia prokuratora na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa- Podgórze w Krakowie (...)z dnia 28 września 2017 roku, sygn. akt II K 913/14/P, w przedmiocie zatarcia skazania

na podstawie art. 437 § 1 kpk

postanawia

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 września 2017 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie (...), sygn. akt II K 913/14/P, na podstawie art. 4 § 4 kk w zw. z art. 209 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym od dnia 31 maja 2017 roku, stwierdził, że czyn skazanego P. K. objęty wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z dnia 3 lutego 2015 roku, sygn. akt II K 913/14/P nie jest już zabroniony pod groźbą kary, a skazanie uległo zatarciu z mocy prawa z dniem 31 maja 2017 roku.

Zażalenie na wskazane wyżej orzeczenie wniósł prokurator, zaskarżając je w całości na niekorzyść skazanego i zarzucając mu obrazę prawa materialnego, a to art. 4 § 4 kk poprzez błędne przyjęcie, że czyn objęty wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie (...) z dnia 3 lutego 2015 roku, sygn. akt II K 913/14/P, nie jest już zabroniony pod groźbą kary, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu w okolicznościach sprawy powinna prowadzić do wniosku, iż czyn ten nadal jest penalizowany i skazanie nie uległo zatarciu.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kwestia depenalizacji pełnej czynu objętego wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa- Podgórze w Krakowie(...)z dnia 3 lutego 2015 roku, sygn. akt II K 913/14/P, została prawidłowo wykazana przez ten Sąd, nie budzi też wątpliwości

Sądu Odwoławczego. Argumenty które zostały podniesione przez skarżącego w wywiezionym przez niego zażaleniu, nie miały takiego charakteru, który pozwoliłby na zmianę zajętego przez Sąd Rejonowy stanowiska.

Zgodnie z art. 4 § 4 kk, którego naruszenie skarżący zarzuca, jeżeli według nowej ustawy czyn objęty wyrokiem nie jest już zabroniony pod groźbą kary, skazanie ulega zatarciu z mocy prawa.

„Czynem objętym wyrokiem”, jest tylko to zachowanie sprawcy, które dekodujemy na podstawie rozstrzygnięcia zawartego w wyroku. Zachowanie to materializuje się w konkretnym opisie czynu przypisanego skazanemu, który objęty jest prawomocnością. Wyłącznie ten ostatni jest więc przedmiotem badania- z istotnej dla art. 4 § 4 kk perspektywy, nie zaś uzasadnienie wyroku, czy nawet - jak tego domaga się skarżący- cały materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy.

Dlatego też, to w oparciu o opis czynu zamieszczony w wyroku (któremu z perspektywy gwarancyjnej funkcji art. 413 § 2 pkt 1 kpk i art. 504 § 1 pkt 4 kpk przydawać należy przymiot „dokładności”), oceniać należy, czy ten czyn przypisany skazanemu w dalszym ciągu, tj. po wejściu w życie ustawy nowej, jest nadal zabroniony pod groźbą kary. Warunkiem bowiem skazania osoby postawionej w stan oskarżenia jest wykazanie, iż jej zachowanie wyczerpywało znamiona czynu określonego w przepisie ustawy karnej, przyjętym za podstawę skazania. Znamiona te powinny być opisane w części dyspozytywnej rozstrzygnięcia oraz rozwinięte w jego uzasadnieniu poprzez wskazanie, jakie zachowanie „in concreto” zostało uznane za przestępne. (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 czerwca 2009 r. sygn. II AKa 78/09, opubl. w OSAB 2009 nr 2-3, str. 54, Prok. i Pr. 2010 nr 4, poz. 26, str. 13, KZS 2009 nr 11, poz. 68, Legalis).

Przepis art. 413 § 2 pkt 1 kpk obliguje przy tym sąd do zredagowania wyroku skazującego w taki sposób, aby jego treść była zrozumiała w płaszczyźnie przedmiotowej i podmiotowej i bez żadnych wątpliwości wskazywała, za jaki czyn sąd skazał sprawcę. Oznacza to konieczność wskazania w jego opisie, wszystkich elementów mających znaczenie dla kwalifikacji prawnej, w sposób niepomijający żadnego ze znamion przestępstwa, w tym i znamion jego strony podmiotowej.

W orzecznictwie sądowym podkreśla się, że jeżeli w opisie przypisanego oskarżonemu czynu, zabrakło jakiegoś elementu należącego do ustawowych znamion przestępstwa, to zastosowana przez sąd kwalifikacja prawna czynu nie znajduje pełnego oparcia we wszystkich elementach przypisanego oskarżonemu czynu zabronionego (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 marca 1999 r. sygn. II AKa 23/99 opubl. w OSALub 1999 nr 3, poz. 18, str. 8, OSA 2000 nr 3, str. 3, Legalis). Mówiąc wprost – oznacza to potrzebę uniewinnienia, choć stoją za tym czasem względy formalne.

Niedopuszczalne jest domniemywanie istnienia znamienia, które nie zostało wskazane w treści zarzuconego czy przypisanego czynu, chociaż niekiedy dopuszcza się jednak rekonstruowanie go w oparciu o odczytywane łącznie – treść wyroku i jego uzasadnienia. (patrz wyrok Sądu Najwyższego IV KK 210/07 z dnia 23-08-2007.r. opubl. w Legalis). W takim jednak wypadku, to znamie w opisie czynu musi występować, choć być może dopiero uzasadnienie daje nam informację, jak należało je rozumieć.

Zauważyć jednak trzeba, że niniejszej sprawie – takiego uzasadnienia w ogóle nie sporządzano, zaś w opisie czynu, w wyroku jednego znamienia po prostu nie ma.

Skonfrontowanie bowiem sentencji wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa- Podgórze w Krakowie (...)z dnia 3 lutego 2015 roku, sygn. akt II K 913/14/P, z aktualnym brzmieniem art. 209 § 1 kk, implikuje jeden logicznie prawidłowy wniosek, iż czyn objęty wyżej wymienionym wyrokiem nie koresponduje obecnie z żadnym, z alternatywnie określonych przez powołany przepis źródeł obowiązku alimentacyjnego, co oznacza, iż nie jest on desygnatem zachowań realizujących znamiona art. 209 § 1 kk w nowym jego brzmieniu.

Według nowej treści art. 209 § 1 kk do ustawowych znamion tego przestępstwa należy bowiem uchylanie się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, ale nie wynikającego z jakiegokolwiek źródła, lecz tylko określonego

„orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową”. Brak takiego znamienia sprawia, że jakiegokolwiek inne zachowanie się sprawcy nie może skutkować zakwalifikowaniem tego zachowania z art. 209 § 1 kk.

Powyższe oznacza, iż w realiach niniejszej sprawy prawidłowo Sąd Rejonowy wywodzi, że w związku z uzyskaniem przez art. 209 kk z dniem 31 maja 2017 roku nowego brzmienia, nie jest już zabroniony pod groźbą kary czyn polegający na uchylaniu się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, o ile ten obowiązek wynika tylko z ustawy.

Można oczywiście ubolewać, że być może nie taki miał być skutek wprowadzonej w 2017 roku nowelizacji art. 209 kk, ale decydując się na zmianę przepisów, Ustawodawca winien przemyśleć, jakie będą tego konsekwencje.

Istotne jest bowiem to, co uchwalona nie tzw. ”dobre chęci” czy zamiary pomysłodawców nowelizacji. Mające obecnie miejsce masowe zaskarżanie, orzeczeń sądowych o zatarciu skazań przez Prokuratorów, zgodnie z otrzymanymi wytycznymi – powoduje jedynie dodatkową i niepotrzebną nikomu pracę wymiaru sprawiedliwości, opóźniając orzekanie w sprawach naprawdę istotnych.

Odnosząc się jeszcze do argumentacji skarżącego zauważyć należy, iż faktycznie, w toku postępowania prowadzonego przeciwko P. K., możliwe było skazanie tej osoby za niealimentację wynikającą z ustawowego obowiązku, bez odwoływania się przy tym do aktu konkretyzującego ten ostatni i nadającego mu charakter egzekwowalności, niemniej jednak powyższa możliwość nie legitymizowała jednocześnie zredukowanego mechanizmu opisywania zachowań zarzucanych/przypisanych sprawcy. Te ostatnie bowiem zawsze powinny korespondować z całym relewantnym w sprawie stanem faktycznym wynikającym z tworzącego go materiału dowodowego. Skoro więc jakiś jego element został pominięty przy konstruowaniu opisu czynu, uznać należy to albo za zabieg celowy, albo wynikający z przeoczenia danej okoliczności. W żadnym jednak wypadku skutki tej sytuacji nie obciążają negatywnymi konsekwencjami oskarżonego/skazanego. Abstrahując w tym miejscu od powodów, dla których w niniejszej sprawie nie doszło do opisanego wszystkich relewantnych- z punktu widzenia art. 209 § 1 kk w dotychczasowym jego brzmieniu- przejawów zachowania P. K. (pomimo dysponowania w tym zakresie odpowiednim materiałem dowodowym), podkreślić należy, iż ukształtowany w sentencji prawomocnego wyroku opis czynu przypisanego skazanemu, wiąże Sąd w przedmiotowym postępowaniu i nie podlega już modyfikacji. Reguła określona w art. 4 § 4 kk- wbrew odrębnemu zapatrywaniu skarżącego- nie wprowadza możliwości zmiany opisu czynu przypisanego prawomocnym wyrokiem i dodawania do niego brakujących znamion. Proponowaną- de facto- przez skarżącego modyfikację, uznać należy więc za prawnie niedopuszczalną.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.

SSO Wojciech Maczuga

Sygn. akt IV Kz 833/17

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)

15.12.2017 r.

SSO Wojciech Maczuga